

1. Wat is de aanleiding van deze notitie?

Tijdens de raadsvergadering van 10 juli 2023 heeft de gemeenteraad van Opsterland een motie aangenomen over 'basisbanen creëren' (zie bijlage 1). De gemeenteraad vraagt het college om:

'Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een basisbaan aan te kunnen bieden aan mensen die langdurig in de bijstand zitten in onze gemeente. Waarbij belangrijke uitgangspunten zijn dat:

- 1. Bij een basisbaan minimaal het sociaal minimum wordt betaald en deze valt onder de cao van de overheid.*
- 2. Er geen terugval is in inkomsten na het aanvaarden van een basisbaan.*
- 3. Er sprake is van goede secundaire arbeidsvoorwaarden en pensioensopbouw.*
- 4. Een basisbaan niet tot verdringing van bestaande werkgelegenheid leidt.*

Voor de (uitkomsten van) dit onderzoek in de begroting van 2024 geld te reserveren en de raad begin 2024 terugkoppeling te geven over het onderzoek'.

1.1 Wat is de achtergrond van deze vraag?

Het aantal uitkeringen is op dit moment historisch laag, ook in de gemeente Opsterland. Ondanks de vele vacatures en de personeelskrapte op de arbeidsmarkt komt niet iedereen mee op de arbeidsmarkt. In augustus 2023 telt de gemeente Opsterland ongeveer 540 mensen met een uitkering in het kader van de Participatiewet of een uitkering in het kader van IOAW. Een IOAW-uitkering is een speciale bijstandsuitkering voor 50-plussers. IOAW is de afkorting van Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers.

Van deze 540 mensen zit ongeveer 66% langer dan twee jaar in de uitkering. De totale bijstandspopulatie verandert ten opzichte van eerdere jaren, doordat de meest kansrijke inwoners uitstromen en de groep met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt achterblijft. Zij komen ondanks alle inspanningen niet gemakkelijk betaald aan het werk, vooral door medische of psychosociale factoren. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau blijkt ook dat de Participatiewet ook niet voor iedereen werkt en dat de focus niet alleen op werk moet zijn. Minister Schouten stelt in haar visie op de 'Participatiewet in Balans' om ook meer in te willen zetten op maatschappelijke participatie. Ondanks de goede economische tijden en de personeelskrapte lukt het een deel van de inwoners niet om mee te doen op de arbeidsmarkt. Door economen, de Start Foundation en de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) wordt daarom geadviseerd om een basisbaan in te voeren voor mensen met een langdurige afstand tot de arbeidsmarkt. Daarom zijn veel gemeenten in Nederland de laatste jaren aan het experimenteren met het creëren van basisbanen voor inwoners die langdurig in de bijstand zitten. Uit de eindevaluatie van het Groningse experiment met basisbanen in de periode 2020-2023 blijkt dat de meeste deelnemers er qua inkomen en welbevinden op vooruitgaan.

1.2 Leeswijzer

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor het invoeren van een basisbaan in Opsterland, wordt ambtelijk uitgevoerd door literatuuronderzoek te doen en gesprekken met overige gemeenten en met de uitvoering te houden. In deze notitie wordt uitwerking gegeven aan dit onderzoek. Dit onderzoek spitst zich toe op landelijke ervaringen met basisbanen. In hoofdstuk 2 wordt de basisbaan als 'onderwerp' beschreven. In hoofdstuk 3 worden de ervaringen van de andere gemeenten beschreven. In hoofdstuk 4 wordt beschreven wat dit lokaal voor de gemeente Opsterland kan betekenen. Aan het einde van de notitie zijn de gebruikte openbare bronnen weergegeven en voor zoverre mogelijk via een openbare link te raadplegen.

2. Wat is de basisbaan?

De basisbaan is een betaalde baan voor mensen die al langdurig in de bijstand zitten, meestal meer dan 2 of 3 jaar lang, en die niet zelfstandig aan het werk komen. In diverse gemeenten, zoals Groningen, Leeuwarden, Assen, Heerenveen en Nijmegen is de laatste jaren geëxperimenteerd met het begrip 'basisbanen'. De mensen met een basisbaan verrichten verschillende additionele werkzaamheden, zoals het optreden als buurtconciërge of gastheer in buurtcentra, met het rondbrengen van koffie of het ondersteunen van kwetsbare ouderen of anderen in de buurt (zoals met het schoonmaken van buurthuizen, het onderhouden van sportvelden/speeltuinen, het schrijven voor plaatselijke krantjes, etc.). Voor elke basisbaan geldt maatwerk, zodat de baan past bij de vaardigheden en achtergrond van de persoon.

Er is geen één basisbaan, er zijn vele varianten. Wel zijn er vijf algemene kenmerken van basisbanen:

1. De basisbanen zijn bedoeld voor mensen die langdurig in de bijstand zitten, meer dan 2 à 3 jaar.
2. De basisbanen zijn additionele werkzaamheden en zijn geen invulling van bestaand betaald werk.
3. De basisbanen leiden tot maatschappelijke meerwaarde.
4. De basisbanen zijn bedoeld voor mensen die geen kans hebben om aan het werk te komen.
5. De basisbanen worden betaald op basis van het geldende bruto wettelijk minimumloon (WML), waardoor mensen met een basisbaan ook uit de uitkering komen.

De basisbaan is geen voorziening/instrument vanuit de Participatiewet en wordt zodoende ook niet met landelijke middelen gefinancierd. De inrichting van deze basisbanen verschilt echter per gemeente. Deze inrichting wordt lokaal bepaald. Er zijn meerdere lokale kenmerken van basisbanen:

- In veel gemeenten heeft de basisbaan niet tot doel om mensen te laten uitstromen naar werk. Dit kan echter wel een effect zijn (zoals in de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen). Voor veel gemeenten is de basisbaan dan een participatie-instrument (meedoen aan de samenleving) en geen re-integratie instrument (richting betaald werk).
- In sommige gemeenten (zoals in de gemeenten Groningen, Leeuwarden en Assen) worden basisbanen ingezet binnen buurthuizen, in andere gemeenten (zoals in de gemeente Heerenveen en Nijmegen) worden basisbanen ook ingezet bij andere organisaties, zoals zorgorganisaties of onderwijspartijen.
- Bij sommige gemeenten (zoals in de gemeenten Groningen, Leeuwarden, Assen en Tilburg) wordt ook gebruik gemaakt van loonkostensubsidies vanuit de Participatiewet. In andere gemeenten wordt hier geen gebruik van gemaakt (zoals in de gemeenten Nijmegen en Heerenveen).
- Het formele en/of materiële werkgeverschap¹ verschilt ook per gemeente. Bij de gemeente Assen werken er ook mensen met een basisbaan in dienst van de gemeente. Bij de gemeente Groningen werken de mensen met een basisbaan vanuit een BV hangend onder het sociaal ontwikkelbedrijf (met de cao Sociale Werkvoorziening). De mensen met een basisbaan bij de gemeente Heerenveen zijn in dienst bij Caparis, met als cao Aan de Slag. Een deel van hen wordt gedetacheerd bij organisaties buiten Caparis. Bij de gemeente Nijmegen ligt het formele en materiële werkgeverschap bij de organisatie die de medewerker met een basisbaan in dienst heeft en niet bij de gemeente zelf (via een gemeentelijke subsidieregeling).
- In alle gemeenten wordt ook begeleiding georganiseerd voor mensen met een basisbaan. De ene gemeente doet dat anders dan de andere gemeente. De ene gemeente biedt bijvoorbeeld zelf jobcoaching, waar de andere gemeente jobcoaching inhuurt via een sociaal ontwikkelbedrijf.

¹ De formeel werkgever is de werkgever waar de medewerker in dienst is. Deze werkgever is ook verantwoordelijk voor de salarisbetalingen, sociale lasten, cao, etc. De materieel werkgever is de werkgever waar de medewerker zijn werkzaamheden doet op de werkvloer.

- Bij een aantal gemeenten (Nijmegen, Groningen, Assen, Amstelveen en Heerenveen) wordt ook het persoonlijk welbevinden geëvalueerd van mensen die werken in een basisbaan.

De basisbaan is geen instrument/voorziening vanuit de Participatiewet. De gemeente Opsterland heeft vanuit de Participatiewet een aantal andere instrumenten/voorzieningen voorhanden om werkzoekenden te begeleiden richting werk, die vergelijkbaar zijn met de basisbaan. Deze instrumenten/voorzieningen zijn ook beschreven in onze gemeentelijke re-integratieverordening. Vanuit de Participatiewet zijn de volgende vergelijkbare instrumenten/voorzieningen beschikbaar:

Instrument/voorziening vanuit Participatiewet:	Algemene kenmerken/doelen:
1. Participatieplaats	Met behoud van uitkering maximaal 2 jaar additionele werkzaamheden voor mensen langer dan 2 jaar in de bijstand, met als doel om te leren werken of te wennen aan werk. Zij ontvangen hier ook een premie voor (ouder dan 27 jaar).
2. Proefplaats	Met behoud van uitkering. Een proefplaatsing is het verrichten van onbeloonde werkzaamheden bij een werkgever voor de duur van 2 maanden. Deze duur kan met maximaal 4 maanden worden verlengd tot 6 maanden, gericht op doorstroom naar betaald werk.
3. Leerwerkplek	Met behoud van uitkering maximaal 6 maanden gerichte werkervaring opdoen.
4. Arbeid met loonkostensubsidie	Zonder uitkering werkzaam met een arbeidsovereenkomst in een Afspraakbaan of op een plek Beschut Werk.
5. Detacheringsbaan	Zonder uitkering in dienst bij inlenende organisatie eventueel gecombineerd met loonkostensubsidie.

Deze bovenstaande instrumenten bieden de gemeente Opsterland de mogelijkheden om mensen richting betaald werk te begeleiden, wel of niet met uitkering. Bij de basisbaan werkt men zonder uitkering. Bij sommige gemeenten is het doel van de basisbaan ook om door te stromen naar betaald werk, net zoals de bovenstaande re-integratie-instrumenten. Bij sommige gemeenten is het doel van basisbanen niet persé om door te stromen naar betaald werk. Dan is het een participatie-instrument. Dat is een keuze die lokaal wordt bepaald. Een andere mogelijk participatie-instrument vanuit de Participatiewet is dat mensen vrijwilligerswerk doen. Het doen van vrijwilligerswerk mag echter geen obstakel zijn bij het krijgen van betaald werk. Daarnaast zijn er mensen met een bijstandsuitkering, die participeren via een plek in de dagbesteding (via de WMO), omdat 'werk' niet haalbaar voor ze is.

De basisbanen hebben algemene kenmerken, maar ook duidelijke lokale verschillen. Een extra algemeen kenmerk van de basisbanen is dat alle participerende gemeenten in Nederland de ontwikkeling van basisbanen als experiment beginnen. De ene gemeente is echter verder in de ontwikkeling van basisbanen dan de andere gemeente en de ervaringen zijn verschillend. Door verschillende gemeenten en politici wordt daarbij ook de vergelijking gemaakt met de Melkertbanen.

2.1 Vergelijking basisbaan en de Melkertbaan?

De basisbaan lijkt deels op de vroegere 'Melkertbanen', destijds in 1994 ingevoerd door voormalig minister Melkert, met als doel om fasegewijs 40.000 extra arbeidsplaatsen te creëren voor langdurige werklozen. Een extra doelstelling van de Melkertbanen was om ook de kwaliteit van de dienstverlening in enkele publieke sectoren (zoals de zorg, onderwijs, kinderopvang, etc.) te verbeteren. Een belangrijk verschil met de basisbaan is dat de Melkertbanen landelijk beleid waren, waar de basisbanen vooral experimenten zijn vanuit lokale overheden. Melkertbanen werden beloond tot maximaal 120% van het wettelijk minimumloon. Een overeenkomst met de basisbanen is dat Melkertbanen ook niet tot verdringing mochten leiden van betaald werk. Veel mensen met een Melkertbaan stroomden echter niet verder, waardoor de landelijke overheid uiteindelijk in 2002 de ID baan introduceerde, als een vervolg op de Melkertbaan, met als doel om mensen te laten instromen (I) maar ook vooral door (D) te laten stromen naar regulier werk. Deze ID-banen werden uiteindelijk na 2004 gefaseerd afgeschaft.

2.2 Wat kost een basisbaan?

De gemeenten Nijmegen, Groningen en Assen hebben de financiering van de basisbanen uitgewerkt. In deze financiering komen naar schatting deze **directe kosten** naar voren voor de gemeente:

Kostensoort:	Schatting kosten:
• Loonkosten wettelijk minimumloon (WML), inclusief werkgeverslasten/sociale lasten/pensioen*	± 35.000 Euro
• Begeleidingskosten op de werkvloer (jobcoaching)	± 2.000/4.000 Euro
Totale kosten:	37.000/39.000 Euro

* bij fulltime werk en met stijging WML per 1 januari 2023. Vanaf 1 januari 2024 is het wettelijk minimumuurloon ingevoerd, met een vast wettelijk uurloon. De cao bepaalt het maximale aantal werkuren per week.

Bij het bovenstaande is nog geen rekening gehouden met het extra werk dat de collega's in de uitvoering moeten doen om geschikte mensen voor een basisbaan te werven. Het zal ook van de gemeentelijke organisatie de nodige organisatiekosten betekenen om de basisbaan in te voeren en te onderhouden. De gemeente Groningen rekent daar 75.000 Euro jaarlijks voor. De gemeente Nijmegen heeft extra kosten geraamd voor een projectleider, van 30.260 Euro voor 22 basisbanen per jaar. De gemeente Leeuwarden heeft voor 4 jaar in totaal 500.000 Euro per jaar geraamd voor 25 basisbanen. De basisbaan levert echter **naar schatting** ook **directe besparingen** op voor de gemeente:

Besparingensoort:	Schatting besparingen:
• Besparing op de uitkering**	± 16.000/17.000 Euro (9.000-10.000)
• Besparing op uitvoeringskosten uitkering	± 3.000 Euro
Totale opbrengsten:	± 19.000/20.000 Euro (12.000-13.000)

** een besparing op de uitkering betekent dat de gemeente aan het eind van het jaar bespaart op het BUIG-budget. Overschotten op dit budget zijn vrij besteedbaar. Een besparing op de uitkering betekent niet dat de deze meteen in te zetten is voor de financiering van de basisbaan op de langere termijn. Voor de gemeente Opsterland wordt het BUIG-budget namelijk deels objectief (60%) en deels historisch (40%) bepaald. Als iemand uit de uitkering gaat in jaar T, zal het BUIG-budget in jaar T+2 met 0,4 uitkering afnemen (van 16.000/17.000 Euro, blijft 9.000/10.000 Euro over als besparing; zie rode cijfers in tabel).

2.3 Overige financiële mogelijkheden voor basisbanen?

Daarnaast zijn er gemeenten (zoals de gemeente Groningen, Assen, Leeuwarden en Tilburg) die ook gebruik maken van (landelijke) loonkostensubsidies bij de inzet van basisbanen. Als blijkt dat deze mensen niet in staat zijn om zelfstandig het minimumloon te verdienen, kunnen mensen ook worden aangemeld voor het doelgroepenregister (via de zogenaamde praktijkroute), waardoor zij in aanmerking kunnen komen voor een loonkostensubsidie (die afhankelijk is van hun eigen persoonlijke loonwaarde, dat maatwerk is)². De gemeenten worden sinds 1 januari 2022 voor de loonkostensubsidies gefinancierd op basis van realisatie. Een bijkomend voordeel bij de inzet van loonkostensubsidies is dat de betrokken werkgever ook gebruik kan maken van de no-risk polis, als de werknemer ziek wordt. Een no-riskpolis is een looncompensatie voor werkgevers als de medewerkers met een arbeidsbeperking ziek worden. De vraag is echter hoe een basisbaan met een loonkostensubsidie verschilt van de 'Afspraakbaan' vanuit de Wet Banenafpraak. Dit is een grijs gebied, omdat voor een Afspraakbaan ook een landelijke loonkostensubsidie wordt gebruikt. Door de landelijke loonkostensubsidie te verbinden met de basisbaan is de verbinding gelegd met de voorzieningen vanuit de Participatiewet. De cao Gemeenten biedt (artikel 2.7) binnen de salaristabel wel de mogelijkheid om mensen met een afspraakbaan aan te nemen. De vraag is of de basisbaan een afspraakbaan is vanuit de cao- gemeenten. Dat is niet duidelijk. De gemeente Groningen positioneert de basisbaan tussen regulier werk en Beschut Werk, dat sterk lijkt op een afspraakbaan. Afspraakbanen kunnen tijdelijk zijn, maar ook zonder einddatum, oftewel vast.

² De praktijkroute is mogelijk voor mensen van wie op de werkplek is vastgesteld dat zij minder dan 100 procent van het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. De loonkostensubsidie is maximaal 70% van het wettelijk minimumloon. De gemiddelde loonwaarde in Nederland is ongeveer 50%. Iemands loonwaarde is maatwerk en kan verschillen per persoon.

3. Wat zijn de ervaringen van andere gemeenten met basisbanen?

Uit onderzoek van de Start Foundation is de verwachting dat de maatschappelijke baten van basisbanen groter zijn dan de maatschappelijke kosten. De verwachting is dat elke 1.000 Euro die gemeenten investeren, de maatschappij tussen de 1.200 en 1.600 Euro oplevert. Deze baten kunnen zowel materiële baten zijn, zoals een hoger inkomen, maar ook immateriële baten, zoals een betere gezondheid of een stijging van de leefbaarheid of woongenot in de buurt. Deze extra baten komen dus niet altijd bij de gemeente terecht, maar ook bij zorgverzekeraars (minder zorgkosten) of woningbouwcorporaties (een schonere en opgeknapte wijk en minder criminaliteit in de buurt).

Het experiment in de gemeente Groningen is inmiddels na 3 jaren (maart 2020 - maart 2023) geëvalueerd en is zeer succesvol, omdat de mensen met een basisbaan meer geld verdienen dan in de uitkering, uit de uitkering raken en door de basisbaan ook een hoger welbevinden ervaren (de 'brede baten' van werk). Er zijn in Groningen al 56 basisbanen gecreëerd in 3 jaar tijd, uit een groep van ongeveer 150 potentiële kandidaten. De basisbaan kostte in 2022 ongeveer € 4.680 netto per persoon en in totaal € 243.000. Het kostte de gemeente Groningen meer dan het financieel opleverde voor de gemeente zelf. In de gemeente Assen bleek dat ze in potentie een grotere doelgroep voor basisbanen (100-150) dachten te hebben dan ze in werkelijkheid hebben gecreëerd (5 basisbanen in totaal). Het tweejarige experiment (2021-2022) in Assen is ook geëvalueerd. Hieruit blijkt ook dat de mensen met een basisbaan een hoger welbevinden ervaren dan toen ze in de uitkering zaten en de leefbaarheid in de wijken is verbeterd. Zowel de gemeenten Groningen als de gemeente Assen gaan de basisbanen nu structureel opnemen. De gemeente Groningen wil uiteindelijk richting 250 structurele basisbanen. De gemeente Leeuwarden heeft in haar collegeprogramma 2022-2026 de ambitie opgenomen om 25 basisbanen te creëren. In de gemeente Nijmegen is de ambitie om in 2023 22 basisbanen te creëren, waar de gemeente Heerenveen bezig is met een 2-jaarlijks experiment van 10 basisbanen via Caparis.

Bij de ontwikkeling van basisbanen binnen de meeste gemeenten is een belangrijk onderdeel de organisatorische matching van de werkzoekenden met een basisbaan. De klantmanagers Werk vanuit de uitvoering zullen vanuit hun klantenbestand ook de geschikte kandidaten moeten vinden en selecteren voor een basisbaan. Dit vergt vanuit de uitvoering ook de nodige personele investering en begeleiding: *wie kies je wel voor een basisbaan en wie kies je niet?* De gemeente Nijmegen hanteert bijvoorbeeld de volgende **selectiecriteria**:

- Ontvangt drie jaar of langer een Participatiewet-uitkering;
- Is bij voorkeur ouder dan 50 jaar;
- Is gemotiveerd om te werken;
- Kampt met persoonlijke omstandigheden die belemmerend zijn voor de arbeidsinschakeling;
- Is in staat om in een structuur en in een zodanige omvang (werkduur) te werken dat uitstroom uit de bijstand mogelijk is;
- Heeft geen zinvolle dagbesteding;
- Heeft geen indicatie beschut werk of arbeidsmatige dagbesteding;
- WerkBedrijf heeft beoordeeld dat re-integratie via de beschikbare re-integratie-instrumenten zoals opgenomen in de regionale Re-integratieverordening niet haalbaar is.

De gemeente Amstelveen gebruikt voor zijn 'kleine' groep basisbanen de volgende **selectiecriteria**:

- Kandidaat ontvangt meer dan 5 jaar een bijstandsuitkering;
- Kandidaat heeft meerdere re-integratietrajecten doorlopen;
- Kandidaat is belastbaar en gemotiveerd voor een basisbaan;
- Kandidaat kan uiteindelijk 32 uur werken;

-
- Er is geen sprake van een gediagnostiseerde arbeidsbeperking en de inwoner kan dus geen gebruik maken van de instrumenten voor inwoners met een arbeidsbeperking zoals loonkostensubsidie;
 - Er is een vermoeden dat de kandidaat geen mogelijkheden heeft op de reguliere arbeidsmarkt.

Er zit een grote overlap in de selectiecriteria, maar er zijn ook verschillen tussen de gemeenten, zoals het wel of niet gebruik maken van een loonkostensubsidie of de leeftijd van een kandidaat. Dit lijstje van criteria is iets wat samen met de uitvoering moet worden opgepakt en uitgewerkt. Bij zowel de gemeente Assen als de gemeente Groningen is ook aandacht voor het probleem van de armoedeval bij het aanvaarden van een basisbaan, omdat de mensen hierdoor geen beroep meer kunnen doen op financiële regelingen voor minima of landelijke toeslagen en zij de kans hebben om financieel er op achter uit te gaan. Zij worden bij deze overgang geholpen door de klantmanagers Werk. Het probleem van de 'armoedeval' wordt hieronder toegelicht.

3.1 Wat is de ervaring van de 'armoedeval' bij basisbanen bij andere gemeenten?

In de bovenstaande berekeningen zijn de mogelijke besparingen, doordat de mensen met een basisbaan minder beroep doen miniregelingen of toeslagen, niet meegenomen. Een mogelijk en realistisch gevaar is 'armoedeval': het fenomeen dat als mensen de stap zetten van uitkering naar werk, zij er financieel zelf op achteruit gaan, omdat zij geen beroep meer kunnen doen op deze lokale en landelijke regelingen. Uit de evaluatie van de gemeente Assen blijkt dat mensen met een basisbaan zeker **meer** dan 28 uur moeten werken om niet in de armoedeval terecht te komen. Bij 20 uren tegen het wettelijk minimumloon (WML) werken verdient de 'basisbaner' ongeveer hetzelfde als een bijstandsuitkering. Uit het NIBUD- onderzoek naar de invoering van basisbaan en het probleem van de armoedeval in de gemeente Groningen, blijkt dat een fulltime basisbaan voor een alleenstaande meer oplevert, dan wanneer deze in de uitkering zit. Bij paren met een fulltime basisbaan is dit anders, deze houden minder over dan wanneer zij in de uitkering zitten. Uit onderzoek van Stimulansz onder 34 gemeenten blijkt dat het risico van de armoedeval bij de stap van uitkering naar werk het meest voorkomt bij kostwinners met schoolgaande kinderen en maximale benutting van beschikbare regelingen. Ook alleenstaande ouders met schoolgaande kinderen kennen een risico op de armoedeval. Hoe groot het probleem van de armoedeval is, is complex en afhankelijk van lokale regelingen en landelijke toeslagen en iemands persoonlijke situatie (woonsituatie, inkomen, etc.).

De armoedeval komt in de praktijk ook voor in Opsterland. In het kort: de verhouding tussen een bijstandsuitkering en het minimumloon is voor een alleenstaande ongeveer 7 op 10; dat wil zeggen: de bijstandsuitkering bedraagt ongeveer 70% van het wettelijk minimumloon van een basisbaan. Over het algemeen geldt dat iemand die 20 uur werkt op basis van het wettelijk minimumloon ongeveer hetzelfde verdient als een volledige bijstandsuitkering. Als mensen meer gaan verdienen ten opzichte van de bijstand, wordt het risico van de armoedeval problematischer. De persoon heeft dan namelijk minder recht op bijvoorbeeld toeslagen, zoals de huurtoeslag. Uit het rapport van de commissie Sociaal Minimum (rapport 2) blijkt dat landelijke toeslagen een belangrijke rol spelen bij de armoedeval, als mensen vanuit de bijstand gaan werken net boven het bijstandsniveau. Des te meer uren mensen werken, des te minder de kans op de armoedeval.

Bij de gemeenten Nijmegen en Heerenveen wordt ook aandacht besteed aan het onderwerp van de 'armoedeval' bij het implementeren van de basisbanen. Dit betekent concreet dat mensen met een basisbaan ook ondersteuning krijgen vanuit de klantmanager vanuit de gemeente om hun financiële situatie in kaart te brengen. Het NIBUD heeft een digitale calculator om te berekenen wat de financiële gevolgen zijn van als iemand van de uitkering overstapt naar een werksituatie, zie de website <https://uitkeringnaarwerk.nibud.nl/introductie>. Bij de gemeente Amstelveen hebben ze de app WErkloonT van Stimulansz aangeschaft bij de invoering van basisbanen. WErkloonT is een applicatie

voor klantmanagers en consultants. De applicatie berekent nauwkeurig wat de financiële gevolgen zijn als inwoners vanuit een bijstandsuitkering weer aan het werk gaan. Een ander probleem is dat als de basisbaan onverhoopt eindigt na een tijd, dit leidt tot extra administratieve en financiële obstakels, zoals opnieuw inschrijven voor een uitkering en financiële stress of onzekerheid voor deze mensen.

3.2 *Bijverdienen naast de bijstand?*

Het is mogelijk dat iemand naast de bijstand bijverdient. Hiervoor zijn de vrijlatingsregels vanuit de Participatiewet bedoeld, voor mensen die (deels) werken en ook nog aanvullende bijstand nodig hebben. Dit zou interessant kunnen zijn voor mensen met een basisbaan, omdat zij lange tijd niet hebben gewerkt en ook weer moeten wennen aan het werken en dus niet meteen vijf dagen zullen werken. Op basis van artikel 19 van de Participatiewet is de hoogte van de algemene bijstand het verschil tussen het inkomen en de bijstandsnorm. De vrijlatingsregels in de Participatiewet verschillen in percentage, maximaal bedrag van de vrij te laten inkomsten, doelgroep en de duur van de vrijlating. Er zitten voorwaarden en beperkingen aan de inkomstenvrijlating (artikel 31), met inkomsten die niet gekort worden op de bijstand. Iemand met een basisbaan die parttime werkt, zou dan voor een beperkte periode voor zijn of haar inkomsten gekort worden op de uitkering, maar een deel daarvan mogen houden. Het werk moet wel bijdragen aan de arbeidsinschakeling van mensen. Een voorbeeld hieronder illustreert de algemene vrijlatingsregel.

Algemene vrijlating voor beperkte periode van 6 maanden (voor ouder dan 27 jaar):

Wanneer u aan het werk gaat dan mag u van het loon dat u krijgt 25% houden, met een maximum van €246,00 per maand voor maximaal 6 maanden (cijfers 2023). **Dus:** als u in een maand netto €500,00 verdient met werken, mag u €125,00 houden. Dus in plaats van €500,00 wordt er dan $(€500,00 - €125,00) = €375,00$ gekort op uw bijstandsuitkering. De €125,00 wordt vrijgelaten en niet verrekend met de bijstandsuitkering en mag u houden. Tijdelijk houdt u financieel meer over dan de uitkering.

De vrijlatingsregeling is bedoeld om mensen met een bijstandsuitkering te stimuleren om aan het werk te gaan en uit de bijstand te laten stromen. Als iemand met een basisbaan samen met de vrijlatingsregeling meer verdient dan de bijstandsnorm, betekent dit een financieel voordeel voor de persoon met een basisbaan ten opzichte van de situatie met een volledige bijstandsuitkering. Hoe groot het probleem van de armoedeval is, is minder duidelijk, omdat het recht op toeslagen en miniregelingen gebaseerd is op het persoonlijke inkomen. Hoe meer je verdient, hoe minder snel het recht op deze toeslagen/regelingen (met specifieke drempels/grenzen). Uit het rapport van de commissie Sociaal Minimum (rapport 2) blijkt bijvoorbeeld dat het recht op huurtoeslag snel afneemt bij de stap vanuit de bijstand naar werk net boven bijstandsniveau.

Na de tijdelijke periode stopt deze algemene vrijlatingsregeling. Voor de doelgroep loonkostensubsidie is sinds 1 januari 2023 een uitzondering op de tijdelijke vrijlatingsregeling (als onderdeel van het wetsvoorstel Breed Offensief). Deze *kan* in uitzonderlijke omstandigheden worden verlengd, mocht iemand toch niet meer uren kunnen werken en kunnen uitstromen naar regulier werk (met een maximum van 15% vrijlating op inkomsten). Er zitten tevens risico's aan de vrijlating, zoals de beperkte duur van de vrijlating en het financieel terugvallen na deze periode. Uiteindelijk is het verstandig om samen met een geschikte kandidaat voor een basisbaan vooraf de financiële gevolgen van de stap naar werk in de vorm van een basisbaan inzichtelijk te maken. Voor elke persoon is de situatie ook weer anders en dat maakt het een complexe berekening.

Er zijn plannen om deze bijverdiengrenzen in de toekomst te verruimen en te veranderen, als één van de maatregelen voor de herziening van de Participatiewet (vanuit het plan Participatiewet in Balans).

4. Conclusies: wat betekent dit voor de gemeente Opsterland?

Op basis van het onderzoek zijn een aantal conclusies te trekken. In de motie van de gemeenteraad van 10 juli staan een aantal (voorwaardelijke) uitgangspunten bij het doen van het onderzoek naar de mogelijkheden om een basisbaan aan te kunnen bieden binnen de gemeente Opsterland.

1. *Bij een basisbaan minimaal het sociaal minimum wordt betaald en deze valt onder de cao van de overheid.*
2. *Er geen terugval is in inkomsten na het aanvaarden van een basisbaan.*
3. *Er sprake is van goede secundaire arbeidsvoorwaarden en pensioensopbouw.*
4. *Een basisbaan niet tot verdringing van bestaande werkgelegenheid leidt.*

Hieronder wordt per uitgangspunt een conclusie gegeven op de uitvoerbaarheid van deze uitgangspunten:

1. *Bij een basisbaan minimaal het sociaal minimum wordt betaald en deze valt onder de cao van de overheid.*
 - **Conclusie:** Voor elke baan in Nederland dient een werkgever ten minste het wettelijk minimumloon te betalen. Uit het bovenstaande onderzoek blijkt ook de meeste basisbanen niet onder het cao van de overheid vallen, maar meestal via een cao bij/van een sociaal ontwikkelbedrijf of een cao van een externe organisatie die de persoon met een basisbaan onder contract heeft. Er is binnen de cao gemeente een mogelijkheid om mensen met een afspraakbaan in dienst te nemen. Er is meer onderzoek nodig om te bekijken of de basisbanen ook onder deze cao kunnen vallen. Er is geen gemeente bekend die dit namelijk voor de basisbanen doet. Uit onderzoek van professor Arbeidsmarkt Ton Wilthagen (Netspar, 2022) blijkt dat er nog geen antwoord is op een uniforme pensioenvoorziening voor mensen met een basisbaan, mede veroorzaakt door de grote variatie in basisbanen. Dit is nog een aandachtsgebied, dat verder moet worden onderzocht.
2. *Er geen terugval is in inkomsten na het aanvaarden van een basisbaan.*
 - **Conclusie:** Voor een basisbaan wordt minimaal het wettelijk minimumloon betaald. Het wettelijk minimumloon is meer dan de uitkering die een alleenstaande ontvangt vanuit de Participatiewet (ongeveer de verhouding uitkering: minimumloon = 7 : 10). Vanuit de ervaringen van de gemeenten Assen en Groningen blijkt dat hoe meer iemand werkt binnen een basisbaan (28 uren of meer per week), hoe minder de kans is dat iemand terugvalt in inkomsten als deze een basisbaan aanvaard. Iemand die meer gaat verdienen, zal ook minder snel in aanmerking komen voor toeslagen, minimaregelingen of kwijtscheldingsmogelijkheden. Dit is echter ook afhankelijk van de persoonlijke situatie van iemand thuis (woon je samen, heb je kinderen, etc.). Toeslagen zijn landelijk bepaald, waar minimaregelingen lokaal bepaald zijn. De mogelijkheden van kwijtschelding voor gemeentelijke belastingen zijn ook landelijk bepaald. Hoe groot het probleem is van de armoedeval is een resultante van een complex geheel van landelijke toeslagen en lokale regelingen. Uit de ervaringen van Groningen en Assen blijkt dat iemand met een basisbaan minimaal 28 uren dient te werken om niet in de armoedeval terecht te komen.
3. *Er sprake is van goede secundaire arbeidsvoorwaarden en pensioensopbouw.*
 - **Conclusie:** Bij meerdere gemeenten worden de basisbanen gefinancierd met het minimumloon en ondersteund met secundaire arbeidsvoorwaarden en een pensioensopbouw. Er zit wel een grote variatie in deze contractvormen en cao's, zoals bij het antwoord op uitgangspunt 1 gemeld.

4. *Een basisbaan niet tot verdringing van bestaande werkgelegenheid leidt.*

- **Conclusie:** Dit uitgangspunt is een uitgangspunt dat ook voorkomt bij voorzieningen vanuit de Participatiewet, zoals bij de detacheringsbaan, de leerwerkplek, de proefplaatsing, etc. Het Sociaal Cultureel Planbureau en het Centraal Planbureau (2018) omschrijven verdringing als:

‘een toename van het arbeidsaanbod van groep A heeft nadelige gevolgen voor groep B’

De vraag is dus of een basisbaan ten koste gaat van de mogelijkheden voor anderen die deze werkzaamheden bijvoorbeeld betaald zouden kunnen doen. Omdat de basisbaan additionele en eenvoudige werkzaamheden zijn, die anders blijven liggen en daarom geen regulier werk zijn en daar geen markt voor is, is de kans op verdringing van bestaand werk niet groot. Het is alleen soms een grijs gebied, waardoor het niet altijd helder is. Dit is afhankelijk van de intentie van de werkgever.

De gemeente Opsterland is een gemeente van 30.000 inwoners. De gemeenten (Groningen, Leeuwarden, Heerenveen, Nijmegen, Assen, Amstelveen, etc.) die experimenteren met de basisbaan zijn over het algemeen wat groter en hebben daardoor ook meer ambtelijke capaciteit en organisatie om een basisbaan in te voeren. Vanuit de eerder beschreven ervaringen van deze gemeenten zijn een tweetal aanvullende conclusies te benoemen voor de gemeente Opsterland.

- **Aanvullende conclusie 1: leren door middel van experiment of pilot**

Een overeenkomend kenmerk van alle gemeenten is dat zij de eventuele invoering van een basisbaan onderzoeken via een pilot of een experiment, zonder meteen keuzes te maken. De basisbaan is namelijk geen voorziening vanuit de Participatiewet. Tevens wordt de basisbaan niet gefinancierd vanuit landelijke middelen, maar uit lokale middelen van de gemeente zelf. De meeste gemeenten gebruiken daarom ook het experiment of de pilot als proef om te kijken hoe de basisbanen zich ontwikkelen en wat er allemaal bij komt kijken. Sommige gemeenten hebben daarom in hun re-integratieverordening ook een artikel opgenomen over innovatie of experimenten.

- **Aanvullende conclusie 2: de basisbaan kost de gemeente Opsterland geld en personele capaciteit/ondersteuning**

Uit de landelijke ervaringen met de basisbanen blijkt dat het de gemeente meer geld kost dan het oplevert, hoewel het de maatschappij weer meer oplevert dan wanneer deze mensen thuis zitten. Tevens krijgt de gemeente geen landelijke middelen voor de invoering van basisbanen, maar zijn er wel interessante verbanden te leggen met middelen vanuit de Participatiewet. Een eventuele pilot zou de toegevoegde waarde van een basisbaan kunnen laten zien bovenop de bestaande voorzieningen. De invoering van de basisbaan vraagt ook het nodige van het Gebiedsteam van de gemeente Opsterland, specifiek het Cluster Werk. Uit het klantenbestand moet ook een selectie worden gemaakt van wie wel en wie niet geschikt is voor een basisbaan. De collega's in de uitvoering moeten deze klanten ook begeleiden en helpen bij de stap van uitkering naar een basisbaan.

4.1 Adviezen over de mogelijkheden om basisbanen aan te bieden in Opsterland

Op basis van het onderzoek en de bovenstaande conclusies zijn de volgende zes adviezen te geven:

1. Definieer als gemeente duidelijk de doelstelling van de basisbaan: is het re-integratie, met doorstroom naar regulier werk als doelstelling of participatie, met meedoen als belangrijkste doelstelling? Of is het beide?
2. Iemand met een basisbaan zou minimaal 28 uren per week moeten werken, om niet in de armoedeval terecht te komen. Het is daarbij interessant om ook te kijken naar de mogelijkheden van de vrijlatingsregelingen (bijverdienen naast de bijstand) vanuit de Participatiewet.
3. De basisbaan kost veel geld en personele/ambtelijke ondersteuning. Een interessante optie is om te onderzoeken of de gemeente Opsterland ook gebruik kan maken van de loonkostensubsidies bij de invulling van basisbanen. Dit moet verder worden onderzocht. Het advies daarnaast is om tijdelijk extra budget/ruimte op te nemen voor de personele/ambtelijke ondersteuning bij de invulling van basisbanen, omdat de invoering van basisbanen extra werkzaamheden betreft.
4. De gemeente Opsterland zou het invoeren van een basisbaan kunnen onderzoeken door middel van een kleinschalig meerjarig experiment of pilot (met bijvoorbeeld als ambitie maximaal 5 'beschikbare' basisbanen per jaar). Omdat de gemeente Opsterland een kleinere gemeente is, vergt de invoering van een basisbaan wel veel van de ambtelijke organisatie, zoals begeleiding en ondersteuning van de mensen met een basisbaan. De gemeente Opsterland is aandeelhouder van het sociaal ontwikkelbedrijf Caparis NV. Caparis helpt de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen ook bij de invoering van basisbaan in die gemeenten. Het zou een interessante richting zijn om een experiment via Caparis in te voeren voor de gemeente Opsterland. Caparis kan dan de materieel en/of formele werkgever zijn en de begeleiding bieden, waar zij de nodige ervaring in hebben. Caparis kan ook mensen detacheren naar andere organisaties. Dit is inkooptechnisch ook mogelijk voor de gemeente Opsterland.
5. Bij een experiment of pilot is het ook belangrijk om na te denken over de monitoring en evaluatie. Met andere woorden: wanneer is het experiment met de basisbaan geslaagd en wanneer niet? Deze succesfactoren zouden in een plan van aanpak kunnen worden opgenomen.
6. Blijf de landelijke ontwikkelingen rondom de basisbanen in de gaten houden. Het onderwerp van de basisbanen stond ook in meerdere verkiezingsprogramma's van diverse politieke partijen voor de Tweede Kamer verkiezingen op 22 november 2023 en zou wellicht een onderwerp kunnen worden tijdens de formatiegesprekken voor een nieuw regeringsakkoord. Omdat de basisbaan op dit moment vooral lokaal gefinancierd wordt, is het interessant om te kijken of er eventueel landelijke financiering komt na de Tweede Kamer verkiezingen. De partijen die de verkiezingen op 22 november 2023 hebben gewonnen hebben echter de basisbanen niet in hun programma staan.

Bijlage 1: motie basisbanen creëren

Motie

Basisbanen creëren

Deze motie hoort bij agendapunt Perspectiefbrief van de raadsvergadering van 10 juli 2023.

Voorstel

Wij vragen het college om:

Onderzoek te doen naar de mogelijkheden om een basisbaan aan te kunnen bieden aan mensen die langdurig in de bijstand zitten in onze gemeente. Waarbij belangrijke uitgangspunten zijn dat:

1. Bij een basisbaan minimaal het sociaal minimum wordt betaald en deze valt onder de CAO van de overheid.
2. Er geen terugval is in inkomsten na het aanvaarden van een basisbaan.
3. Er sprake is van goede secundaire arbeidsvoorwaarden en pensioenopbouw.
4. Een basisbaan niet tot verdringing van bestaande werkgelegenheid leidt.

Voor (de uitkomsten van) dit onderzoek in de begroting van 2024 geld te reserveren en de raad begin 2024 terugkoppeling te geven over het onderzoek.

Motivering

Het hoofddoel van de bijstand is uitstroom naar betaald werk. Een groot deel van de bijstandsgerechtigden stroomt ook daadwerkelijk uit naar een betaalde baan. In onze gemeente zijn er echter ongeveer 450 mensen die langdurig in de bijstand zitten zonder zicht op een betaalde baan. Uit onderzoeken blijkt dat de groep mensen die langdurig in de bijstand zitten, ook niet zonder hulp van de overheid aan een betaalde baan komt.

Waarom is het hebben van een betaalde baan zo belangrijk? Het hebben van werk is goed voor zowel het inkomen, welbevinden en het zelfrespect van individuen als voor de samenleving. Uit het SCP rapport *De brede baten van werk* blijkt dat werk ervoor zorgt dat mensen minder vaak een beroep doen op de GGZ en WMO-ondersteuning. Ook crimineel gedrag neemt af.

Door politici, economen en de WRR wordt geadviseerd om een basisbaan in te voeren voor mensen die niet op eigen kracht een basis baan kunnen bemachtigen. De gemeente Groningen is op basis van deze adviezen in 2020 met een driejarig experiment gestart dat vanwege succes verlengd wordt. De mensen met een basisbaan zijn daar aan het werk gegaan in dorpen en wijken. Het gaat hierbij om werk dat anders blijft liggen, maar waar wel behoefte aan is. Denk bijvoorbeeld aan het schoon en netjes houden van de openbare ruimte, werkzaamheden bij buurthuizen, sportaccommodaties of scholen, taken in de zorg (zoals helpen bij activiteiten of het bezoeken van ouderen), maar ook analytische of administratieve taken. Het uitgangspunt hierbij is dat het werk bij de mensen moet passen in plaats van de mensen passend maken voor het werk.

Uit de eindevaluatie van het Groningse experiment in 2023 blijkt dat verreweg de meeste deelnemers er qua inkomen op vooruit gegaan zijn en belangrijker nog: ook in welzijn en gezondheid. Daarnaast is met de komst van de basisbanen de leefbaarheid van de dorpen en wijken in de gemeente Groningen verbeterd.

Wat zou het mooi zijn als wij zoiets in Opsterland ook zouden kunnen realiseren

Deze motie wordt ingediend door:

Anja Wiersma, Elisabeth Mulder, Mirjam Bergsma, Jimke Nicolai, Jan van Dalen, Shajan de Wagt

Een motie is meestal een verzoek aan het college. Alle raadsleden kunnen een motie indienen tijdens de raadsvergadering. In die raadsvergadering stemmen de raadsleden over de motie, dan wordt hij aangenomen (de meerderheid stemt voor de motie) of verworpen (de meerderheid stemt tegen de motie).

In te vullen door griffie:

Deze motie is aangenomen ~~verworpen / ingetrokken~~ in de raadsvergadering van 10 juli 2023.

Voor stemden: Opsterlands Belang, FNP, PvdA, ChristenUnie en GroenLinks (15 stemmen)

Tegen stemden: CDA, VVD en D66 (6 stemmen)

Griffier,

Laura Meijer

Voorzitter,

Lex Roolvink

Een motie is meestal een verzoek aan het college. Alle raadsleden kunnen een motie indienen tijdens de raadsvergadering. In die raadsvergadering stemmen de raadsleden over de motie, dan wordt hij aangenomen (de meerderheid stemt voor de motie) of verworpen (de meerderheid stemt tegen de motie).

(Openbare) bronnen onderzoek motie mogelijkheden basisbanen

1. Achtergrondartikelen basisbaan?

Artikel- Binnenlands Bestuur (2023): [De Groningse basisbanen hebben maatschappelijke meerwaarde \(binnenlandsbestuur.nl\)](https://www.binnenlandsbestuur.nl/de-groningse-basisbanen-hebben-maatschappelijke-meerwaarde)

Artikel- Cedris- Twaalf partijen, vijf thema's: inzicht in politieke plannen voor een inclusieve arbeidsmarkt (2023): <https://cedris.nl/nieuws/twaalf-partijen-vijf-themas-inzicht-in-politieke-plannen-voor-een-inclusieve-arbeidsmarkt/>

Artikel- Oldambtnu (2023): [Afeer en Wedeka starten met de Overbrugbaan: 180 extra banen in Oost Groningen - OldambtNu.nl](https://www.oldambtnu.nl/afeer-en-wedeka-starten-met-de-overbrugbaan-180-extra-banen-in-oost-groningen)

Brief- Rijksoverheid. Visiebrief Participatiewet in Balans (2023): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/06/09/visiebrief-participatiewet-in-balans>

Rapport- Ecorys: Indicatieve MKBA basisbanen en buurtconciërges. Het maatschappelijk rendement van een parallelle arbeidsmarkt (2020): <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Bijlage-2-rapport-indicatieve-MKBA-basisbanen-en-buurtconciërges.pdf>

Rapport- Wetenschappelijke raad voor het Regeringsbeleid (WRR)- Het betere werk- de nieuwe maatschappelijke opdracht (2019): [Het betere werk. De nieuwe maatschappelijke opdracht | Rapport | WRR](https://www.wrr.nl/publicaties/publicaties/2019/06/09/het-betere-werk-de-nieuwe-maatschappelijke-opdracht)

Rapport- Sociaal Cultureel Planbureau (2023): <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2023/06/09/een-brede-blik-op-bijstand>

Rapport- G4 propositie naar een basisbaan (2021): [Podcast #20 De basisbaan geeft zin aan het bestaan | Nieuwsbericht | Programma Sociaal Domein](https://www.g4.nl/podcast-20-de-basisbaan-geeft-zin-aan-het-bestaan)

Rapport- Regioplan. Gesubsidieerde arbeid in Nederland (2022): <https://www.regioplan.nl/wp-content/uploads/2023/12/22059-Eindrapport-Gesubsidieerde-arbeid-in-Nederland-Regioplan-29dec22.pdf>

2. Wat is de basisbaan?

➤ Algemeen:

Artikel- Sociaal Bestek (2021): <https://sociaalbestek.nl/artikel/de-basisbaan-is-echt-anders-dan-de-melkertbaan-van-vroeger/>

Artikel- Sociale vraagstukken (2020): <https://www.socialevraagstukken.nl/we-hebben-het-geld-en-het-inzicht-voor-basisbanen-nu-de-politieke-wil-nog/>

Artikel – Sociale vraagstukken (2020): <https://www.socialevraagstukken.nl/de-basisbaan-is-een-noodgreep-het-gaat-om-echte-banen/>

Artikel- Binnenlands Bestuur (2023): <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/esmah-lahlah-wil-basisbanen-voor-personen-met-een-afstand-tot-de-arbeidsmarkt>

Podcast- NPO 1 (2023): <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/de-nieuws-bv/bead2142-47e7-429a-a242-7af1689696cc/2023-06-06-wordt-de-groninger-basisbaan-in-heel-europa-ingevoerd>

Rapport- Movisie- Waardevol werken, anno nu (2022):

<https://www.movisie.nl/publicatie/waardevol-werken>

Rapport- Platform 31 (2022): [Aan de slag met experimenten regelluwe bijstand en basisbanen - Platform31 | Kennis en netwerk voor stad en regio](#)

Rapport- Hanzehogeschool (2021): <https://ontwikkelgroepwaardevolwerken.nl/wp-content/uploads/2021/05/Melkertbanen-lessenvoordebaangarantie.pdf>

Rapport- Start Foundation- Ecorys- Betaalbaar werk voor iedereen, vereist publiek- private samenwerking (2021): [Publieksversie MKBA PA-markt.pdf \(startfoundation.nl\)](#)

SEO Economisch Onderzoek Vrije Universiteit (2020): <https://www.seo.nl/publicaties/doorrekening-vorstellen-platform-de-toekomst-van-arbeid/>

➤ **Armoedeval, pensioen, cao en overig:**

Artikel- Stimulansz (2023). Werkloont: <https://www.stimulansz.nl/product/armoedeval-werkloont/>

Artikel- Website NIBUD: <https://uitkeringnaarwerk.nibud.nl/introductie>

Artikel- No-risk polis UWV (2023): <https://www.uwv.nl/werkgevers/werknemer-met-uitkering/toelichting-voordelen-en-regelingen/detail/looncompensatie-bij-ziekte>

Artikel- Samen voor de klant (2023): <https://www.samenvoordeklant.nl/tools/toolbox/praktijkroute>

Artikel- op naar de 100.000 (2023): <https://www.opnaarde100000.nl/12-hoe-werkt-de-praktijkroute/>

Artikel- Sociale vraagstukken (2023): [Moeten mensen met een basisbaan ook een pensioenregeling? – Sociale Vraagstukken](#)

Artikel- Divosa (2023): <https://www.divosa.nl/projecten/simpel-switchen-de-participatieketen/hoe-gunstig-de-vrijlatingsregeling>

Artikel- Divosa (2023): <https://www.divosa.nl/publicaties/divosa-benchmark-werk-en-inkomen-jaarrapportage-2022/divosa-benchmark-werk-inkomen#gemiddelde-loonwaarde-neemt-gestaag-toe>

Artikel- Movisie, 'simpel switchen' (2023): <https://www.movisie.nl/publicatie/voorbeeldroutes-simpel-switchen>

Handreiking Breed Offensief- Stimulansz (2023), hoofdstuk 3: de nieuwe vrijlatingsregeling: <https://www.stimulansz.nl/breed-offensief-informatie-voor-gemeenten/>

Rapport- Vanuit de bijstand naar werk. De invloed op bestedingsruimte van diverse huishoudens bij doorstroom vanuit de bijstand naar werk met een salaris op of net boven het minimumloon (2018): <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Documenten/Bijlage-1-Rapport-Nibud.pdf>

Rapport- Stimulansz (2019): 'Samenspel landelijk en gemeentelijk inkomensbeleid: een onderzoek naar de armoedeval', zie de website: https://www.eerstekamer.nl/overig/20191121/samenspel_landelijk_en/document

Rapport- Rijksoverheid (2023). Rapport 'een zeker bestaan' (deel 1): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/06/30/een-zeker-bestaan-rapport-i-commissie-sociaal-minimum>

Rapport- Rijksoverheid (2023). Rapport 'een zeker bestaan' (deel 2): <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/09/28/een-zeker-bestaan-naar-een-toekomstbestendig-stelsel-van-het-sociaal-minimum-rapport-ii>

Rapport- Netspar- Het pensioenperspectief van basisbanen (2022): [The pension perspective of basic jobs — Tilburg University Research Portal](#)

Website Cao Gemeente (2023): <https://www.caogemeenten.nl/cao-gemeenten/arbeidsovereenkomst#werknemer-in-doelgroep-banenafspraken>

Website Rijksoverheid (2023): <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bijstand/vraag-en-antwoord/welke-inkomsten-bijstand-afgetrokken>

➤ **Basisbanen Groningen:**

Collegebrief- Haalbaarheidsonderzoek basisbaan in Groningen (2018): <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Collegebrieven/Haalbaarheidsonderzoek-basisbaan-in-Groningen>

Collegebrief- beantwoording motie risico's basisbaan (2018): <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Motie/Beantwoording-motie-onderzoek-risico-s-basisbaan.pdf>

Collegebrief- stand van zaken basisbanen (2021): <https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Stand-van-zaken-basisbanen.pdf>

Rapport- Hanzehogeschool. De praktijk van basisbanen- Monitor van het experiment Basisbanen in Groningen (2023): https://research.hanze.nl/ws/portalfiles/portal/49796793/Eindrapport_De_praktijk_van_basisbanen.pdf

➤ **Basisbanen Assen:**

Rapport- Evaluatie basisbanen Assen (2022): [Document Assen - Bijlage Evaluatie Basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Presentatie mogelijkheden basisbanen in Assen (2019): [Document Assen - Presentatie basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#).

Rapport- Een onderzoek naar de mogelijkheden van basisbanen als participatie-instrument in Assen (2019): [Document Assen - Presentatie basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Collegebrief- Basisbanen in Assen; het vervolg (2023): [Document Assen - Brief B&W - basisbanen vervolg - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

➤ **Basisbanen Nijmegen:**

Collegebrief- kaders Nijmeegse basisbanen (2022): [Document Nijmegen - Collegevoorstel Kaders Nijmeegse Basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Projectplan Nijmeegse basisbanen (2022): [Document Nijmegen - Projectplan Nijmeegse Basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Raadsbrief- brief aan de raad kaders Nijmeegse basisbaan (2022): [Document Nijmegen - Brief aan de raad Kaders Nijmeegse Basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

➤ **Basisbanen Amstelveen:**

Collegebrief gemeente Amstelveen (2021): Notitie basisbanen: [Document amstelveen - Collegebrief. Aanvullende informatie op notitie Basisbanen - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Raadsbrief gemeente Amstelveen (2022): Voortgang motie basisbaan: [Raadsbrief Voortgang motie basisbaan.pdf](#)

➤ **Basisbanen Leeuwarden:**

Artikel gemeente Leeuwarden basisbanen – deel 1 (2023): <https://www.buurtwijs.nl/content/op-weg-naar-betaald-werk-en-een-betere-buurt>

Artikel gemeente Leeuwarden basisbanen – deel 2 (2023): <https://www.buurtwijs.nl/content/de-waarde-van-betaald-vrijwilligerswerk>

Collegeprogramma gemeente Leeuwarden 2022-2026:
<https://leeuwarden.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Item/8e115763-db54-4473-8ed8-6505eeb230db>

Samenwerkingsovereenkomst gemeente Leeuwarden Caparis 2023-2026- Basisbanen (2023):
<https://leeuwarden.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/88eeb9d5-fb32-47ed-88de-49a43f082c6e?documentId=ece65a96-51f1-495c-bb55-f6acf3cb2462&agendaltemId=634d21e5-b9e3-4a15-87b8-46d3921dd276>

➤ **Overige gemeenten:**

Collegebrief- Gemeente Tilburg (2023):
<https://tilburg.raadsinformatie.nl/document/12470856/2/247780-01+Raadsvoorstel+Praktijkexperiment+basisbanen+nieuw>

Collegebrief- Gemeente Heerlen (2023):
<https://heerlen.bestuurlijkeinformatie.nl/Reports/Document/a5ab60a9-1c62-4d16-9716-79c86d62df66?documentId=522c1508-41bb-4c33-bb0c-37acf6072cc4>

Collegebrief- Gemeente Maastricht- (2023): Beantwoording schriftelijke vragen inzake onderzoek naar de haalbaarheid van basisbanen in Maastricht- [Antwoord - SP - over onderzoek naar de haalbaarheid van basisbanen in Maastricht \(maastrichtbeleid.nl\)](#)

3. Artikelen Participatiewet:

Artikel- Rijksoverheid (2023): [Vragen en antwoorden over het project Simpel Switchen in de Participatieketen | Rijksoverheid.nl](#)

Rapport- Sociaal Cultureel Planbureau (2018): *Verdringing op de arbeidsmarkt*.
<https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2018/10/31/verdringing-op-de-arbeidsmarkt>

Rapport - Hanzehogeschool (2020): *Wel of geen verdringing door basisbanen?*
<https://research.hanze.nl/nl/publications/wel-of-geen-verdringing-door-basisbanen>

Re-integratieverordening gemeente Opsterland (2023): [Re-integratieverordening gemeente Opsterland 2023 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#).

Tekst Participatiewet: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0015703/2023-07-01>